

Thái Thượng Cảm Ứng Thiên giảng giải

Chủ giảng: HT Tịnh Không

Chuyển ngữ: Cư sĩ Nguyễn Minh Tiến

Giọng đọc: NSUT Phú Thăng

Bài thứ 166

(Giảng ngày 3 tháng 3 năm 2000 tại Tịnh Tông Học Hội Singapore, file thứ 167, số hồ sơ: 19-012-0167)

Thưa quý vị đồng học, cùng tất cả mọi người.

Mời xem Thái Thượng Cảm ứng thiên, hai câu sau của đoạn thứ 97: “Thí dữ hậu hối. Giả tá bất hoàn.” (**nghĩa là**: Trước cho tặng, sau hối tiếc. Vay mượn không trả.) Từ đây về sau là thuộc về “những việc ác do không có lòng nhân hậu khoan dung”.

Chúng ta đọc qua một lần phần chú giải, với sự giải thích rất rõ ràng: “Cho đi rồi mà sau hối tiếc, xét đến ban đầu, rốt cùng không phải lòng chân thật muốn làm việc thiện, bắt quá chỉ nhất thời cao hứng, muốn cầu được danh tiếng, hạnh phúc. Chỗ khởi tâm ban đầu đã không đúng, sao có thể về sau không hối tiếc? Nếu lòng chân thật bố thí, nhân ngã đều không, chắc chắn không đến nỗi như vậy. Cho nên làm việc thiện không thể không biện xét đúng đắn ngay từ lúc khởi niệm ban đầu.”

Phần sau chú giải còn nêu ra một số trường hợp nhân duyên điển hình minh chứng, chúng ta cần phải chú tâm thẩm tra kỹ trong phần chú giải này.

Bố thí rồi sau hối tiếc là một hiện tượng hết sức phổ biến, thậm chí ngay nơi bản thân chúng ta cũng có, đích thực giống như trong sách đã nói. Bố thí như vậy không phải lòng chân thật, không có thành ý, không

phải bỏ thí một cách hoan hỷ mà là làm một cách miễn cưỡng. Đa số là vì thể diện, hoặc do người khác khuyên thỉnh, nhất thời không thể không cho ra, nên đưa ra rồi mà sau hối tiếc.

Người cho như vậy có quả báo hay không? Trong kinh điển Phật dạy chúng ta, nói chung là bỏ thí thì nhất định phải có quả báo. Ví như miễn cưỡng [bỏ thí], bỏ thí rồi về sau hối tiếc, như vậy cũng vẫn có quả báo. Nếu là bỏ thí tiền bạc, quý vị vẫn sẽ được tiền bạc giàu có.

Chúng ta xem qua những người phát tài trong thế gian, có người tiền bạc đến rất nhanh, không phải nhọc lòng, lại kiếm được rất nhiều tiền. Đó là không cần thiết phải nhọc lòng lo nghĩ. Lại có những người kiếm tiền hết sức khó khăn vất vả, nhưng rồi họ cũng vẫn kiếm được tiền. Như vậy nguyên nhân là gì?

Trong kinh điển, đức Phật dạy chúng ta, người trong lúc bỏ thí hết sức vui thích, hết sức hoan hỷ thì trong tương lai cũng nhận được tiền bạc của cải hết sức nhanh chóng, cũng hoan hỷ không phải mất nhiều sức lực. Nếu như vào lúc bỏ thí là do người khác khuyên thỉnh mới hết sức miễn cưỡng đưa ra bỏ thí, sau khi bỏ thí rồi thì hối tiếc, người như vậy đến lúc được tiền bạc phải kiếm được hết sức cay đắng, hết sức gian nan, hết sức không dễ dàng, nhưng cũng vẫn kiếm được.

Do đó có thể biết rằng, phước đức của việc bỏ thí không phải là hư dối. Chúng ta hiểu rõ được ý nghĩa này, Phật dạy chúng ta đều là lời chân thật.

Chỗ mong cầu thường xuyên của chúng sinh trong sáu đường không gì ngoài tiền bạc của cải, thông minh trí tuệ, khỏe mạnh sống lâu. Hết thấy đều không ngoài ba việc ấy. Ba việc ấy là căn bản của lòng ham muốn, hết thấy chúng sinh đều có. Có thể được mãn nguyện hay không? Ngạn ngữ có câu: “bất như ý sự thường bất cửu (nghĩa là: “Chuyện không vừa ý thường đến tám, chín phần mười.” Do đó có thể biết rằng, trong mười người thì có đến tám, chín người không được mãn nguyện. Thực sự mà nói, chỉ một phần mười được mãn nguyện thôi, như

vậy đã là rất nhiều rồi. Nhưng trong thực tế, không chỉ thường là tám, chín phân, chỉ sợ là trong số tám, chín, mười, một trăm người, một ngàn người, cũng khó có được một người được vừa lòng thỏa ý.

Nguyên nhân là gì? Người đời không biết được, không hiểu được nguyên nhân đó. Hiểu được nguyên nhân thì sự việc đã được giải quyết tốt rồi, không biết được nguyên nhân. Nhìn thấy người khác được, bản thân mình cũng muốn được. Người khác dùng phương pháp gì kinh doanh đạt được, họ cũng dùng đúng phương pháp ấy. Kết quả người khác kinh doanh thành công còn họ lại kinh doanh thất bại. Do đó có thể biết rằng, hết thấy các phương thức, thủ pháp kinh doanh, trong nhà Phật chỉ xem là những tăng thượng duyên mà thôi. Nếu như trong vận mạng [nhân quả] của quý vị không có tiền bạc giàu có, bất kể có dùng phương pháp gì, có dùng thủ đoạn nào, cũng chỉ uổng công phí sức, quý vị không thể đạt được gì. Nếu trong vận mạng sẵn có, bất kể dùng phương pháp gì, dùng thủ đoạn gì, người ấy cũng đều hết sức dễ dàng đạt được. Đó gọi là: “Vận mạng có thì cuối cùng sẽ được, vận mạng không dùng gượng ép mong cầu.”

Huống chi quả báo cũng cần có điều kiện nhân duyên. Có người phước báo ở tuổi thiếu niên đã đạt được, cha mẹ là tăng thượng duyên của họ, được hưởng phước. Đến tuổi trung niên, khi tự mình làm chủ việc nhà thì một lần thất bại liền tiêu tán sạch, đến tuổi già phải lao đao lận đận không chịu nổi. Những người như vậy, trong xã hội này chúng ta nhìn thấy rất nhiều. Đó là phước báo của họ trong tuổi thiếu niên đã hưởng hết, không còn thừa lại, hưởng sạch hết rồi. Những người như vậy thật rất đáng thương, tuổi già sống thê lương, là vì tuổi thiếu niên hưởng phước không biết lo vun bồi phước đức.

Cũng có người tuổi trung niên phát đạt, ví như không hiểu rõ được ý nghĩa này, người ấy vẫn còn một chút phước đức lưu lại, tuổi già cũng có thể miễn cưỡng duy trì được. Nếu như trong lúc phát đạt lại không biết tu phúc, không biết quý tiết phước báo của mình, chẳng hạn như ăn chơi buông thả không lo nghề nghiệp chính, như vậy thì phước báo tiêu

mất rất nhanh, tuổi già phải chịu sống khốn khổ. Những người như vậy trong xã hội ngày nay rất nhiều. Chúng ta nhìn thấy vào khoảng bốn, năm mươi tuổi thì đời sống tốt, đến sáu, bảy mươi tuổi thì cực kỳ thê lương.

Do đó có thể biết, phước báo đến vào thời điểm nào thì đáng cho mọi người ngợi khen xưng tán nhất? Chính là lúc tuổi già. Những người xem tướng đoán mệnh ở thế gian thường gọi là “tẩu lão vận” (nghĩa là: vận may lúc tuổi già). Tẩu lão vận rất tốt. Vì sao vậy? Khi còn tuổi trẻ khổ nhọc một chút không quan trọng, còn có thể lực, có thể chống cự vượt qua. Tuổi già được thời vận tốt, được người trẻ tuổi quan tâm chăm sóc, đó mới thực sự là phước báo.

Vì thế, người còn trẻ tuổi được hưởng phước chưa phải là phước báo thực sự. Tuổi trung niên hưởng phước cũng chưa phải phước báo thực sự. Còn phải xem đến tuổi già có phước báo hay không. Đó là điều kiện nhân duyên. Người thực sự hiểu rõ được ý nghĩa này, có thể giữ gìn phước báo của mình để đến tuổi già mới hưởng. Đương nhiên vào tuổi thiếu niên quý vị chưa biết gì, chưa hiểu việc. Đến tuổi trung niên đã hiểu việc rồi, phước báo của tự thân mình hiện tiền không hưởng thụ, mang ra giúp đỡ xã hội, giúp đỡ hỗ trợ những người gặp khổ nạn trong đời, tự mình có phước, mang cho người khác hưởng. Như vậy thì phước báo có thể được lưu giữ đến tuổi già. Người thông minh mới hiểu được, người có trí tuệ mới thấu hiểu được ý nghĩa này, đến tuổi già được hưởng phước báo không cùng tận.

Cho nên, khi đã bố thí rồi thì nhất định sau đó không hối tiếc. Khi bố thí phải hoan hỷ bố thí, trong tương lai được hưởng phước thì hết thấy đều vô cùng thuận lợi, hết thấy đều không có chướng ngại. Vì vậy, phải thật lòng bố thí.

Nói thật ra, đời này của tôi thật hết sức may mắn. Trong quá khứ tôi không hề tu phúc, chỉ tu được một chút trí tuệ. Trong kinh Phật dạy rằng: “Tu tuệ không tu phúc, La-hán bụng đói ôm bát rỗng.” Nửa đời

trước của tôi cuộc sống hết sức gian khổ. Tuổi thiếu niên không có phước báo, đến tuổi thanh niên, tráng niên cũng không có phước báo. Tuổi già có được một chút phước báo không phải nhờ đời trước tu tích. Đời trước xác thực là không có tu phước. Tuổi già tôi có được một chút phước báo là nhờ sau khi học Phật hiểu được ý nghĩa này rồi mới tu được. Việc tu tập đó thực sự là hữu hiệu. Phương pháp đó là Đại sư Chương Gia dạy cho tôi.

Việc bố thí, khi bắt đầu bố thí cũng thấy xót lòng, cũng không vui thích. Dần dần lâu ngày nuôi dưỡng thành một thói quen, đại khái khoảng vài chục năm sau, lúc bố thí mới sinh lòng hoan hỷ, không còn mảy may miễn cưỡng. Thật không dễ dàng! Tập khí tham lam keo kiệt từ vô thủy kiếp đến nay, thật không dễ trừ dứt, thật không dễ dẹp bỏ. Điều này cũng nhờ sự giúp sức của Hàn Quán trưởng. Hàn Quán trưởng mỗi khi thấy người khác cúng dường cho tôi thì lập tức đến hỏi, lập tức lấy đi, bức bách tôi không thể không buông xả, không thể không bố thí. Đó là một tăng thượng duyên rất tốt. Nếu như bà ấy thấy tôi có tiền không đến hỏi, để tôi thu gom được ngày càng nhiều tiền hơn thì lòng tham của tôi cũng sẽ tăng trưởng.

Cho nên, có những lúc như quý vị thấy đó, những tăng thượng duyên nghịch là chuyện tốt, không phải chuyện xấu. Lúc ấy tôi đối với bà có lòng bất mãn, nhưng hiện nay thật hết sức cảm ơn, biết được rằng bà ấy thay tôi làm chuyện tốt đẹp, tham sân si mạn cũng từ chỗ ấy được diệt trừ.

Bố thí đặc biệt không tính toán đến chuyện được đền đáp thì phước báo càng lớn hơn. Mong cầu quả báo thì phước báo tự nhiên biến thành nhỏ nhoi. So với chỗ bố thí của quý vị, đến lúc được hưởng phước báo cũng bằng như vậy. Chỗ bố thí bằng với chỗ nhận được. Khi bố thí hoàn toàn không có ý niệm mong cầu quả báo, đến lúc được quả báo so với chỗ quý vị bố thí sẽ lớn hơn, lớn hơn rất nhiều lần. Như vậy có ý nghĩa gì? Bố thí hữu tâm, có ý niệm, quả báo của quý vị có phạm vi, đó là ý niệm của quý vị có giới hạn, cho nên phước báo cũng có giới hạn. [Bố

thí] vô tâm, không khởi lên ý niệm bố thí, tâm lượng của quý vị bằng với hư không, biến khắp pháp giới, phước đức không thể suy lường. Đức Phật trong kinh điển Đại thừa, đặc biệt là trong kinh Bát-nhã, giảng giải điều này rất nhiều.

Câu thứ hai là: “Vay mượn không trả.” Nghĩa là chúng ta đến vay mượn của người khác món này vật khác, sau khi mượn rồi thì sao? Sau khi mượn rồi thì không trả lại. Như vậy là thuộc về hành vi trộm cắp. Mượn mà không trả tức là trộm cắp. Không có sự đồng ý của người khác mà vẫn cứ xem là của mình, như vậy đều là trộm cắp. Quả báo của trộm cắp là gì? Là nghèo khổ bần cùng. Quý vị trộm cắp tài vật của người khác, tương lai quý vị sẽ phải thiếu thốn tài vật, đời sống của quý vị phải hết sức khốn khổ. Nếu quý vị trộm giáo pháp thì phải chịu quả báo ngu si. Nghiệp nhân quả báo mảy may không sai chạy, chúng ta phải hiểu rõ.

Cho nên, hết thấy mọi việc làm, chúng ta đều phải suy ngẫm, liên biết được ý nghĩa nhân quả cũng như sự cảm ứng, liên biết được phải ứng xử với người khác, tiếp xúc với muôn vật như thế nào. Quý vị tạo nhân tốt đẹp viên mãn, quả báo của quý vị lẽ nào lại không tốt? Gieo nhân lành sẽ được quả lành. Đức Thế Tôn vì chúng ta giảng kinh Thập thiện nghiệp đạo, quý vị xem những điều nói trong kinh, quý vị tu thiện thì được những quả báo như thế nào. Nếu quý vị tạo tác những điều bất thiện, quả báo sẽ hoàn toàn ngược lại.

Chúng ta dùng tâm hiền thiện đối đãi với người khác, người khác cũng đối lại với ta bằng việc thiện. Chúng ta nói lời độc ác với người khác, người khác đáp lại ta cũng bằng lời độc ác. Do đó có thể biết, tâm ý xấu ác hướng đến người khác, trong thực tế là ý xấu ác hướng về chính mình. Tâm ý hiền thiện đối đãi với người khác, thực sự đó là tâm ý hiền thiện với chính mình. Điều này tôi vẫn thường nói là “tự tha bất nhị” (nghĩa là: mình và người khác chẳng khác nhau). Từ chỗ này phải ngộ nhập sâu xa hết thấy chúng sinh trong các pháp giới cùng khắp hư không đều là chính tự thân mình, đối tốt với người khác thực sự là đối tốt với chính mình.

Trong phần tiểu chú có mấy câu, chúng ta cần phải ghi nhớ: “*Nói chung khi mượn đồ vật của người khác phải giữ gìn bảo vệ. Nếu không phải việc bắt buộc dĩ thì không nên mượn. Mượn về dùng xong phải lập tức trả lại.*” Mấy câu này là lẽ thật, chúng ta phải luôn ghi nhớ, quyết định không được vi phạm. Chúng ta đến mượn của người khác món này vật khác, thực sự là bắt buộc dĩ mới phải mượn. Nếu có thể không mượn thì tốt nhất là không mượn. Thực tế là bắt buộc dĩ mới phải mượn của người khác. Mượn của người vật này vật khác, xác thực là sau khi mượn rồi thì phải giữ gìn bảo vệ, quyết định không thể làm hư hỏng. Dùng xong rồi phải nhanh chóng trả lại ngay.

Thế nhưng, những người có phẩm đức như vậy không nhiều. Khi tôi còn trẻ, từng nói với quý vị là đời sống vô cùng khốn khổ, tôi thật không có gì cả. Tôi thích đọc sách, cho nên hiếm hoi có được chút tiền nào, tôi hết sức dè sẻn dành dụm, thích thú đem ra mua sách, thích thú đọc sách. Sách của tôi không đưa cho người khác mượn. Vì sao không cho mượn? Vì đã từng cho mượn nhiều lần, đến lúc [người ta] mang trả lại thì hoàn toàn biến dạng. Cho nên từ đó về sau sách của tôi không cho người khác mượn nữa. Lúc đó là như vậy. Từ sau khi được Đại sư Chương Gia dạy bảo, tôi hiểu được việc phải tu bổ thí, cho nên người khác đến mượn sách tôi đều đưa cho mượn. Có hư hỏng, khi trả lại thì tôi tự tu bổ lại. Đặc biệt là những sách khâu gáy chỉ, không giống như sách [ngày nay]. Sách khâu gáy bằng chỉ dùng trang đôi, sau khi bị hỏng thì tôi tự sửa lại.

Mượn sách rồi, vừa xem xong lập tức mang trả lại, trong số những người quen biết qua lại với tôi trong quá khứ chỉ có mỗi một người là Pháp sư Thánh Nghiêm, ở núi Pháp Cổ tại Đài Loan, thầy là đồng giới với tôi. Pháp sư là người đáng tin cậy, hơn nữa mượn sách của tôi thì giữ gìn rất hoàn hảo. Thầy có được phẩm đức như vậy, ngoài ra các pháp sư khác thì không tin được.

Lại còn có một số ít người, sau khi mượn rồi bỏ mất. Tôi đến hỏi, có lúc họ không chịu thừa nhận, nói rằng: “Tôi không có mượn của

thầy.” Quý vị nói xem, còn biết làm sao được nữa? Cũng không nhận là có mượn. Lại có một số người thừa nhận, rồi nói: “Tôi tìm không thấy, không biết bỏ ở đâu rồi.” Như vậy cũng không biết làm sao! Những người như vậy đều là vô trách nhiệm.

Nói thật ra cũng đều có quan hệ nhân quả. Chúng ta bình thường phải biết nuôi dưỡng thành tựu đức hạnh tốt đẹp. Chúng ta chịu giúp đỡ hỗ trợ người khác, người khác cũng giúp đỡ hỗ trợ ta. Chúng ta có thể thương yêu bảo vệ người khác, người khác cũng thương yêu bảo vệ ta. Nghiệp nhân quả báo không mảy may sai lệch. Những chuyện này tuy là bình thường, chỉ là những chuyện nhỏ nhặt trong đời sống hằng ngày, nhưng có quan hệ đến đức hạnh của chúng ta, quan hệ đến quả báo trong tương lai, vì những điều này đều là tạo nhân.

Hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây thôi.

(nhạc)

Chúc bạn:

Không làm các việc ác
Mỗi năm được bình an
Siêng làm các việc lành
Năm nào cũng như ý

Website: www.duongdenhanhphuc.vn

Kênh Youtube: [duongdenhanhphuc](https://www.youtube.com/channel/UCv8v8v8v8v8v8v8v8v8v8v8)

Hoan nghênh mọi hình thức ấn tống, sao chép, copy, công đức vô lượng!